

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни «Міжнародна статистика»

для студентів денної (заочної) форми навчання

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

Розроблено:

к.е.н., доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Чала Тетяна Георгіївна

2024 / 2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Методичні рекомендації для виконання курсових, лабораторних, практичних, самостійних робіт тощо;
3. Приклади завдань семестрових екзаменів (письмових залікових робіт).

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
“04” серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Міжнародна статистика»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____

спеціальність _____ 051 «Економіка» _____

освітня програма _____ «Економічна аналітика та статистика» _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

факультет _____ економічний _____

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету
“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

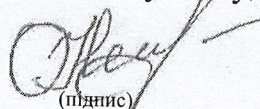
Тетяна ЧАЛА, доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту
ХНУ імені В. Н. Каразіна, канд. екон. наук, доцент.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

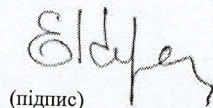

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником
проектної групи) «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

(підпис)

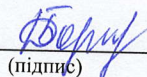
Олена КУЩЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Міжнародна статистика**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавра**

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є набуття знань про уніфіковані підходи до збору та аналізу широкого спектру економічних, соціальних та екологічних даних та інформації, яку держави-члени Організації Об'єднаних Націй узагальнюють з метою вирішення глобальних проблем сучасного світу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є вивчення методів та формування навичок аналізу соціально-економічних процесів у міжнародному аспекті, їх статистичного забезпечення.

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні, фахові та спеціалізовані компетентності**:

Загальні:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові та спеціалізовані:

- СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
- СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК17. Здатність до формування інформаційної бази, розуміння принципів проведення статистичного спостереження і методів збору даних; визначення інформаційної бази аналізу, доцільні способи обробки та систематизації

інформації; здатність знаходити, обробляти і аналізувати інформацію із різних джерел.

СК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння міжнародних норм, статистичних стандартів, систем та класифікацій.

1.3. Кількість кредитів – 5 кредитів ECTS.

1.4. Загальна кількість годин – 150 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
36 год.	6 год. + 6 год. дист.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
90 год.	138 год.
у тому числі, контрольна робота	
10 год.	10 год.

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН26. Демонструвати навички проведення бізнес-аналізу, оцінювання стану та тенденцій розвитку економічних явищ і процесів, факторів формування зовнішнього та внутрішнього бізнес-середовища функціонування підприємств.

РН28. Розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі економіки, бізнес-аналітики та міжнародної статистики. Оперувати аналітичною інформацією, здійснювати зіставлення параметрів економічних процесів,

виявлення змін й аналізу причин їх виникнення, діагностування підприємства і позиціювання його в бізнес-середовищі.

Предметні компетентності, що є конкретизацією відповідних загальних і спеціальних компетентностей чинного стандарту підготовки бакалаврів зі спеціальності 051 «Економіка»:

знати:

- усвідомлювати цілі та функції міжнародної статистики;
- усвідомлювати значення міжнародної статистики для розв'язання економічних задач, що виникають в теорії і практиці;
- розуміти роль класифікацій у статистичних дослідженнях;
- усвідомлювати наявність надійних електронних інформаційних джерел міжурядових організацій;
- демонструвати розуміння цілей і завдань в області сталого розвитку;
- визначати, описувати та використовувати показники моніторингу досягнення цілей сталого розвитку;
- демонструвати розуміння сутності міжнародних індексів та рейтингів;
- усвідомлювати теоретичні та методичні засади статистичного вивчення туризму;

вміти:

- формувати системи метаданих в процесі статистичного виробництва;
- формувати необхідні масиви статистичної інформації із використанням міжнародних баз даних;
- використовувати методики розрахунку міжнародних індексів та рейтингів із виділенням його складових компонентів;
- використовувати єдину систему глобальних показників оцінювання неспостережуваної економіки;
- відтворювати методику розрахунку основних показників статистика населення;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади міжнародної статистики

Тема 1. Організація міжнародної статистики

- 1.1. Предметне поле міжнародної статистики.
- 1.2. Статистична діяльність міжнародних організацій.
- 1.3. Міжнародне співробітництво в області офіційної статистичної діяльності.

Тема 2. Інтегрована система міжнародних статистичних класифікацій

- 2.1. Сутність та завдання класифікації статистичної інформації.
- 2.2. Створення та розвиток інтегрованої системи міжнародних статистичних класифікацій.
- 2.3. Гармонізація статистичних класифікацій.
- 2.4. Класифікації видів економічної діяльності (ISIC, rev.4; NACE, rev.2; КВЕД–2010).
- 2.5. Класифікації основної продукції (CPC, rev. 2.1; CPA, rev. 2.1; СКП – 2011).

- 2.6. Гармонізована система опису та кодування товарів (HS; CN; УКТЗЕД – 2013).
- 2.7. Класифікація інституціональних одиниць за секторами економіки (KICE).
- 2.8. Класифікація населення по статусу в зайнятості (ICSE-93)
- 2.9. Класифікації професій (ISCO-08; КП, ДК 003:2010)
- 2.10. Класифікації освіти (ISCED 2011; НСКО)
- 2.11. Міжнародна класифікація хвороб (ICD–10; МКХ–10);
- 2.12. Міжнародна класифікація злочинів для статистичних цілей (ICCS version 1.0)
- 2.13. Основні джерела інформації про міжнародні статистичні класифікації.

Тема 3. Інформаційне забезпечення міжнародної статистики

- 3.1. Роль міжурядових організацій у формуванні статистичних баз даних.
- 3.2. Основні статистичні бази даних міжурядових організацій.

Тема 4. Теоретичні засади дослідження сталого розвитку

- 4.1. Концепція та складові сталого розвитку.
- 4.2. Цілі і завдання в області сталого розвитку.
- 4.3. Глобальні показники досягнення цілей і виконання завдань в області сталого розвитку на період до 2030 року. Global SGD Index.
- 4.4. Інформаційне забезпечення аналізу глобальних показників досягнення цілей сталого розвитку за країнами світу.

Розділ 2. Оцінювання складових економічних процесів та неспостережувана економіка

Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги

- 5.1. Основні міжнародні індекси та рейтинги.
- 5.2. Індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index (IDI)).
- 5.3. Індекс людського розвитку (Human Development Index (HDI)).

Тема 6. Методологія оцінювання неспостережуваної економіки в міжнародній практиці

- 6.1. Теоретичні основи вивчення неспостережуваної економіки: основні поняття, види й підходи до вимірювання.
- 6.2. Неспостережувана й неформальна економіка у СНР-2008.
- 6.3. Оцінка компонентів неспостережуваної економіки.

Тема 7. Міжнародна статистика населення

- 7.1. Міжнародні органи та організації, що досліджують народонаселення.
- 7.2. Перепис населення як основне джерело даних у статистиці населення.
- 7.3. Вивчення чисельності населення та його розміщення по території країни.

Тема 8. Статистика міжнародного туризму

- 8.1. Туризм як об'єкт статистичного дослідження.
- 8.2. Групи статистичних показників туристської індустрії.
- 8.3. Оцінка внеску туристичного продукту в економіку країни.

3. Структура навчальної дисципліни*

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	дист	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади міжнародної статистики												
Тема 1. Організація міжнародної статистики	10	3	1	-	-	6	16	-		-		16
Тема 2. Інтегрована система міжнародних статистичних класифікацій	17	3	3	-	-	11	18	1		1		16
Тема 3. Інформаційне забезпечення міжнародної статистики	12	3	3	-	-	6	18	1		1		16
Тема 4. Теоретичні засади дослідження сталого розвитку	12	3	3	-	-	6	18	1		1		16
Разом за розділом 1	51	18	10	-	-	29	70	3		3		64
Розділ 2. Оцінювання складових економічних процесів та неспостережувана економіка												
Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги	18	5	3	-	-	10	16	-		-		16
Тема 6. Методологія оцінювання неспостережуваної економіки в міжнародній практиці	20	5	5	-	-	10	18	1		1		16
Тема 7. Міжнародна статистика населення	15	4	3	-	-	8	18	1		1		16
Тема 8. Статистика міжнародного туризму	17	4	3	-	-	10	18	1		1		16
Разом за розділом 2	70	18	14	-	-	38	70	3		3		64
Контрольна робота	10	-	-	-	-	10	10		-	-	-	10
Усього годин	150	36	24	-	-	90	150	6		6		138

* структура навчальної дисципліни (години на вивчення) може змінюватись у зв'язку із змінами законодавства, ступенем засвоєння матеріалу студентами, коригуванням структури навчального року (графіку навчального процесу) тощо. Можлива зміна послідовності розкриття навчального матеріалу в межах окремого розділу або теми, але так, щоб не порушувалась загальна логіка його викладу.

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ 1. Теоретичні засади міжнародної статистики	
1	Тема 1. Організація міжнародної статистики	1
2	Тема 2. Інтегрована система міжнародних статистичних класифікацій	3
3	Тема 3. Інформаційне забезпечення міжнародної статистики	3
4	Тема 4. Теоретичні засади дослідження сталого розвитку	3
	Розділ 2. Оцінювання складових економічних процесів та неспостережувана економіка	
5	Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги	3
6	Тема 6. Методологія оцінювання неспостережуваної економіки в міжнародній практиці	5
7	Тема 7. Міжнародна статистика населення	3
8	Тема 8. Статистика міжнародного туризму	3
	Разом	24

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, підготовку до поточного контролю, створення доповіді (презентації) за обраною науковою темою, виконання контрольної роботи та підготовку до підсумкового контролю (екзамен).

Зміст самостійної роботи студента за дисципліною (опрацювання навчального матеріалу) визначається кількістю годин на підготовку до:

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проробка конспекту лекції	16	26
2	вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	18	26
3	Підготовка до практичних занять	16	26
4	Виконання контрольної роботи з курсу	10	10
5	Створення доповіді (презентації) за обраною темою	15	25
6	Підготовка до підсумкового контролю (екзамен)	15	25
	Разом	90	138

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені.

7. Методи навчання

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни «Міжнародна статистика» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Міжнародна статистика» передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- поточне оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань (тестування);
- оцінювання виконання та захист контрольної роботи;
- презентація її результатів;
- складання екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних з використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань (*тестування*) передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

9. Схема нарахування балів

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Міжнародна статистика» наведена в табл. 1.

Таблиця 1 – Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, контрольна робота, індивідуальні завдання										Експе- наційна робота	Сума	
Проміжне тестування								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індиві- дуальне завдання			Разом
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
2	4	4	4	4	4	4	4	30	-	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Таблиця 2 – Узагальнена схема нарахування балів (заочна форма навчання)

Поточний контроль, контрольна робота, індивідуальні завдання										Експе- наційна робота	Сума	
Проміжне тестування								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індиві- дуальне завдання			Разом
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
2	4	4	4	4	4	4	4	30	-	60	40	100

Тести можуть бути застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

До екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів із складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюється за білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. *Сформованість навчально-інформаційних умінь* (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. *Сформованість навчально-інтелектуальних умінь* (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. *Рівень сформованості фахових методичних вмінь* (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:*

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. *Рівень сформованості логічних умінь:*

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи (КР)

КР студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань контрольної роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

1) теоретичне питання:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;

- суб'єктне усвідомлення змісту;
 - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
- технологічна грамотність;
 - методична грамотність;
 - обґрунтованість висновків;
 - правильність оформлення.

Шкала оцінювання КР

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
23-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
15-22	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
8-14	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-7	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Допуск студента до підсумкового контролю

Допуск студента до підсумкового контролю здійснюється за умови отримання не менше 10 балів за сумарними результатами усіх видів поточного семестрового контролю.

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

- Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
- Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки у відповідях на тести.

3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.

4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт екзаменаційного завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Міжнародна статистика: навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін.; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

2. Економічна статистика: Навч. посібн. / за наук. ред. В. М. Соколова. Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 384с.

3. Чала Т.Г. Міжнародна статистика: дистанційний курс на платформі LMS Moodle. URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6960> .

4. 2010 and 2020 World Population and Housing Census Programmes / Statistical Commission, Forty-sixth session 3-6 March 2015. URL : http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/CN.3/2015/6 (дата звернення: 01.04.2024).

5. Incoterms® 2020 / International Chamber of Commerce // The world Business Organization. URL : <http://www.iccwbo.org/products-and-services/trade-facilitation/incoterms-2020/> (дата звернення: 01.04.2024).

6. International Merchandise trade Statistics: Concepts and Definitions, Revision 3 (United Nations, 2010). URL : [http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20\(English\).pdf](http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20(English).pdf) (дата звернення: 01.04.2024).

7. Key Indicators of the Labour Market, Ninth edition, Geneva / International Labour Office, 2016 URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

8. Manual on Statistics of International Trade in Services. URL : [http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20\(E\)%20web.pdf](http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20(E)%20web.pdf) (дата звернення: 01.04.2024).

9. Metadata Classifications. RAMON – Reference And Management Of Nomenclatures / Eurostat. European Commission. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN (дата звернення: 01.04.2024).

10. Methodological Manual for Tourism Statistics. Version 3.1.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. URL: http://www.mlit.go.jp/kankocho/naratourismstatisticsweek/statistical/pdf/Eurostat%203c_TSA_V1%20Implementation%20in%20the%20EU.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

11. Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization (19th International Conference of Labour Statisticians, 2013) . – International Labour Office, Department of Statistics. Geneva, ILO, 2013. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

12. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009 URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).

Допоміжна література

1. Комлева М. А., Чала Т. Г. Використання міжнародних класифікацій у рамках аналізу ринку сільськогосподарських угідь в Україні. *Modern directions of scientific research development*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2022. Pp. 911-917. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-26-28.01.22.pdf>

2. Корепанов О.С., Чала Т.Г. Міжнародні підходи до модернізації статистики трудових відносин. *Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного (Одеса, 31 травня 2023 р.). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2023. С. 9-12. URL: <http://194.44.12.92:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/7784/%D0%9E%D1%81%D0%B0%D1%83%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C.pdf?sequence=1>

3. Чала Т.Г., Крупа А. Р. Використання стандартної міжнародної торгової класифікації для забезпечення порівнянності міжнародної статистики торгівлі товарами. *Scientific Research in the Modern World*. VII Міжнародна науково-практична конференція, 4–6.05.2023, Торонто, Канада. С. 572–578. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-research-in-the-modern-world-4-6-05-2023-toronto-kanada-arhiv/>

4. Чала Т. Г., Славута О. І., Корепанов Г. С., Черненко Д. І. Адаптація міжнародних підходів до формування системи статистичних показників аналізу використання водних ресурсів на рівні міста. *Проблеми економіки*. Харків, 2021.

№ 1 (47). С. 192–200. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-192_200.pdf

5. Чала Т.Г. Уніфікація міжнародних підходів до модернізації, упорядкування та узгодження стандартів виробництва статистичної інформації. *Стійкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення*: матеріали VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27.04.2023 р.). Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т ек-ки і торг. ім. М. Туган-Барановського, 2023. С. 32–36.

6. Chala T., Korepanov O., Lazebnyk I., Chernenko D., Korepanov G. Information provision for monitoring the sustainable development of the land and biodiversity. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. Volume 1254, 4th International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF-2023), 22/05/2023 - 26/05/2023. ISSN 17551307. Kryvyi Rih, Ukraine. 2023. Kryvyi Rih: IOP Publishing. DOI <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1254/1/012017>. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1254/1/012017/pdf>

7. Resolution concerning the measurement of working time. The 18th International Conference of Labour Statisticians / ILO, 2008. URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_112455.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

8. UN Classifications Registry / United Nations Statistics Division. URL: <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/default.asp> (дата звернення: 01.04.2024).

9. World Population Prospects. The 2019 Revision. Highlights. / UN, URL : https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

10. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. Highlights. / UN, URL : <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Highlights.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list> (дата звернення: 01.04.2024).

2. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854 (дата звернення: 01.04.2024).

3. Статистична інформація / Державна служба статистики України // Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.04.2024).

4. World Development Report 2021: DATA FOR BETTER LIVES / URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021> (дата звернення: 01.04.2023).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

У разі проведення екзамену/заліку в дистанційній формі використовується LMS платформа Moodle з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з Zoom. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену/заліку в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

Режим доступу до курсу на LMS платформі Moodle:
<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6960> .

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ЛАБОРАТОРНИХ, ПРАКТИЧНИХ, САМОСТІЙНИХ РОБІТ ТОЩО

Практичне заняття 1. Організація міжнародної статистики

Контрольні питання

1. З якою метою міжнародні організації впливають на запровадження СНР у статистичну практику на рівні окремих країн?
2. Назвіть структурні підрозділи ООН, які беруть участь у збиранні статистичної інформації в окремих країнах.
3. Опишіть структуру опитувальника ООН за національними рахунками.
4. Які статистичні проблеми обговорюються на міжнародних конференціях зі статистики праці?
5. Як впливає ССПД на формування політики МВФ?
6. Назвіть цілі та напрями діяльності Статкомітету СНД.
7. Яку роль відіграє Євростат у діяльності національних статистичних служб країн-членів ЄС?
8. Назвіть основні етапи становлення та розвитку міжнародної статистики.
9. Визначте предмет міжнародної статистики, назвіть її методи та розкрийте її зв'язок з іншими науковими /навчальними дисциплінами.
10. Які групування використовуються міжнародною статистикою при вивченні соціально-економічних процесів?
11. Дайте характеристику системи показників міжнародної статистики та її найважливіших підсистем.
12. Назвіть організації, які беруть участь у розробці міжнародних стандартів статистики та обліку.

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. 722 pp. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

Практичне заняття 2. Інтегрована система міжнародних статистичних класифікацій

Контрольні питання

1. Назвіть основні типи статистичних класифікацій.
2. У чому різниця між статистичною класифікацією і номенклатурою?
3. Що означає «гармонізація класифікацій»?
4. Охарактеризуйте класифікацію видів економічної діяльності.
5. Які функції виконують ISIC, rev. 4; NACE, rev. 2?
6. Які критерії визначення основних видів діяльності?
7. Які послідовні кроки необхідно здійснити для визначення основного виду діяльності статистичної одиниці методом «top-down»?
8. Які класифікації використовуються підприємствами, організаціями, установами, що беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності?

9. Які ознаки покладено в основу класифікації товарів відповідно до Гармонізованої системи опису та кодування товарів?

10. Дайте визначення поняттям «інституціональна одиниця» та «інституціональний сектор».

11. Охарактеризуйте класифікацію інституціональних одиниць за секторами економіки відповідно до міжнародного стандарту СНР–2008.

12. Охарактеризуйте міжнародну класифікацію статусу в зайнятості.

13. Назвіть призначення та сферу використання класифікації професій.

14. Наведіть визначення рівнів кваліфікації за ISCO–08.

15. Охарактеризуйте міжнародну стандартну класифікацію освіти.

16. Для чого використовується міжнародна класифікація хвороб.

17. Охарактеризуйте міжнародну класифікацію злочинів для статистичних цілей.

18. Назвіть основні джерела інформації про міжнародні статистичні класифікації.

Література

1. Метадані . URL : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan041371.pdf>

2. The Common Metadata Framework (CMF) . URL : www.unece.org/stats/cmef

3. Data and Metadata Reporting and Presentation Handbook . URL : <https://www.oecd.org/sdd/37671574.pdf>

4. The Data Documentation Initiative (DDI) . URL : <https://ddialliance.org/>

5. Dublin Core Metadata Initiative. DCMi Glossary. URL : <http://dublincore.org/documents/2005/05/26/usageguide/glossary.shtml>

6. Generic Statistical Business Process Model (GSBPM) Version 5.0. URL : https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/workshops/2016/Ankara/GSBPM_detailed_v5.0.pdf (дата звернення: 01.03.2023).

7. Generic Statistical Information Model (GSIM) // UNECE. URL : <http://www1.unece.org/stat/platform/display/mefis/Generic+Statistical+Information+Model>

8. Generic Statistical Information Model (GSIM): Statistical Classifications Model // UNECE, 2015. URL: <http://unstats.un.org/unsd/class/intercop/expertgroup/2015/AC289-22.PDF>(дата звернення: 01.03.2023).

9. GSIM and others standards. URL : <https://statswiki.unece.org/display/gsim/GSIM+and+standards>

10. Guidelines For Statistical Metadata on the Internet. URL : <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/metadata.pdf>

11. International Electrotechnical Commission . URL : <http://www.iec.ch/>

12. International Organization for Standardization . URL : <https://www.iso.org/home.html>

13. International Telecommunication Union . URL : <https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx>

14. ISO IEC 11179 Information Technology Metadata registries (MDR) . URL : <http://metadata-standards.org/11179/#A1>

15. Making Data Meaningful Part 1: A guide to writing stories about numbers .
URL : https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/writing/MDM_Part1_English.pdf

Практичне заняття 3.
Інформаційне забезпечення міжнародної статистики
Контрольні питання

1. Розкрийте сутність поняття «бази даних».
2. Назвіть головне завдання баз даних.
3. Назвіть основні сфери застосування баз даних.
4. Назвіть основні інформаційні джерела світової торговельної статистики.

Література

1. Корепанов Г. С. Бази даних міжурядових організацій як уніфіковане джерело статистичної інформації. Соціальна економіка. 2017. № 54 (2). С. 105–111.
2. Корепанов Г. С. , Черненко Д. І., Чала Т. Г. Аналіз міжнародної торгівлі товарами та послугами України та республіки Польща із використанням міжнародних баз даних. Соціальна економіка. 2016. № 2. С. 69–79.
3. Корепанов Г. С. , Черненко Д. І., Чала Т. Г. UN Comtrade Database як інформаційне джерело наукових досліджень з міжнародної торгівлі товарами країн Європейського Союзу. Бізнес Інформ. 2016. №11. С. 48–53.
4. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
5. Eurostat Database // Eurostat. European Union. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> (дата звернення: 01.03.2023).
6. Guide to Measuring the Information Society. OECD, 2011. 206 p. // Union of International Associations. URL: <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidetomeasuringtheinformationsociety2011.htm> (дата звернення: 01.03.2023).
7. Information technology – Vocabulary. ISO/IEC 2382:2015, ISO. 2015. 60 с.
8. International Energy Agency Statistics // International Energy Agency. URL: <http://www.iea.org/statistics/> (дата звернення: 01.03.2023).
9. International Monetary Fund Database // International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org/en/Data> (дата звернення: 01.03.2023).
10. Statistics and databases ILOSTAT // ILO. URL: <http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm> (дата звернення: 01.03.2023).
11. UN Comtrade Database // United Nations. URL: <http://comtrade.un.org> (дата звернення: 01.03.2023).
12. The UNESCO Institute for Statistics (UIS) // UNESCO. URL: <http://uis.unesco.org/> (дата звернення: 01.03.2023).
13. UNCTADstat // UNCTAD. URL: <http://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html> (дата звернення: 01.03.2023).
14. United Nations Database // United Nation. URL: <http://data.un.org/> (дата звернення: 01.03.2023).
15. World Bank Open Data // World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/> (дата звернення: 01.03.2023).

Практичне заняття 4. Теоретичні засади дослідження сталого розвитку

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте сутність поняття «сталий розвиток».
2. Назвіть основні елементи сталого розвитку.
3. Охарактеризуйте Цілі розвитку тисячоліття.
4. Назвіть основні Цілі сталого розвитку.
5. У чому різниця між Цілями розвитку тисячоліття й Цілями сталого розвитку?
6. Як здійснюється моніторинг процесу реалізації цілей в області сталого розвитку?
7. Назвіть основні джерела інформації щодо набору глобальних показників досягнення цілей в області сталого розвитку країнами світу.

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. Черненко Д. І. , Корепанов Г. С. , Чала Т. Г. Глобальні показники досягнення цілей сталого розвитку в сфері охорони здоров'я. Соціальна економіка. № 1 (53). 2017. С. 42–50.
3. Черненко Д. І. , Корепанов Г. С. , Чала Т. Г. Система показників моніторингу досягнення цілей сталого розвитку аграрного сектору. Бізнес Інформ. № 6. 2017. С.130–138.
4. Food and Agriculture Organization of the United Nations // The official website of the Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.org/home/en> (дата звернення: 001.03.2023).
5. SDG Indicators. Global Database. Indicator : 2.a.1 – The agriculture orientation index for government expenditures / The Sustainable Development Goal indicators website // United Nations. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/?indicator=2.a.1> (дата звернення: 001.03.2023).
6. SDG Indicators. Metadata repository / The Sustainable Development Goal indicators website // United Nations. URL : <https://unstats.un.org/sdgs/metadata> (дата звернення: 001.03.2023).
7. The Sustainable Development Goals Report 2019 // United Nations. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2019.pdf> (дата звернення: 001.03.2023).
8. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 // United Nations. URL: <https://undocs.org/en/A/RES/70/1> (дата звернення: 001.03.2023).
9. World health statistics 2017: monitoring health for the SDGs, sustainable development goals // World Health Organization. URL: <http://apps.who.int/iris/bit stream/10665/255336/1/9789241565486-eng. pdf?ua=1> (дата звернення: 001.03.2023).

Практичне заняття 5. Міжнародні індекси та рейтинги

Контрольні питання

1. Які міжнародні індекси та рейтинги Ви знаєте?
2. Охарактеризуйте Індекс розвитку ІКТ («ICT Development Index» (IDI)).
3. Що вимірює Індекс людського розвитку (ІЛР)?
4. У чому причина широкого застосування ІЛР?
5. У чому полягає сутність оновленої методології розрахунку ІЛР ПРООН?
6. Чи знаєте Ви інші індекси, що характеризують аспекти людського розвитку?
7. Коротко розкажіть про особливості національної методики розрахунку регіональних ІЛР, її переваги та недоліки.

Література

1. Державна служба статистики України . URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
3. Корепанов О. С. Адаптація методичного забезпечення до специфіки оцінювання територіального розвитку інформаційного суспільства в Україні // Бізнес Інформ. 2018. № 4. С. 364–370.
4. Корепанов О. С. Методологія індексного аналізу рівня розвитку інформаційного суспільства // Статистика України. 2018. № 1 (80). С. 6–15.
5. Чала Т. Г., Корепанов О. С., Лазебник Ю. О. Методологічні аспекти статистичного оцінювання людського розвитку // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. Київ : Нац. акад. статистики, обліку та аудиту, 2014. Вип. 15. С. 138–149.
6. Brand Finance Nation Brands 100. URL: <https://brandfinance.com/press-releases/brand-finance-launches-nation-brands-100/>
7. Democracy Index . URL: <https://www.eiu.com/topic/democracy-index>
8. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org>
9. Global Peace Index. URL: <http://economicsandpeace.org/>
10. Global Services Location Index. URL: <https://www.atkearney.com/digital-transformation/gсли>
11. Human Development Reports . URL: <http://hdr.undp.org/en>
12. ICT Development Index. URL: <https://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2017/index.html>

Практичне заняття 6. Методологія оцінювання неспостережуваної економіки в міжнародній практиці

Контрольні питання

1. Назвіть основні цілі складання національних рахунків.
2. Хто є користувачем СНР?
3. Які Ви знаєте основні концепції СНР?
4. Розкрийте зміст розширеної концепції економічного виробництва.
5. Що таке інституціональна одиниця?
6. Охарактеризуйте класифікацію інституціональних одиниць за секторами.

7. Назвіть основні групи рахунків СНР.
8. Чому національні рахунки можна назвати системою?
9. Розкрийте основні принципи складання національних рахунків.
10. Назвіть основні агрегати (макроекономічні показники) СНР і охарактеризуйте взаємозв'язок між ними.
11. Які національні рахунки належать до поточних і чому?

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL : <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

Практичне заняття 7. Міжнародна статистика населення

Контрольні питання

1. Які міжнародні органи та організації, що досліджують населення країн та регіонів світу?
2. Назвіть та охарактеризуйте основні джерела інформації в міжнародній статистиці населення.
3. Що є об'єктом спостереження в міжнародній статистиці населення?
4. Назвіть основні завдання міжнародної статистики населення.
5. Що мається на увазі під поняттями постійного й наявного населення?
6. Назвіть основні угруповання в міжнародній статистиці населення.
7. Що розуміється під природним рухом населення?
8. Назвіть джерела статистичних даних про природний рух населення.
9. Що розуміється під міжнародною міграцією?
10. Назвіть основні показники природного руху населення.
11. Які коефіцієнти народжуваності є загальними, а які – спеціальними (частковими)?
12. Назвіть основні показники вивчення міграції населення.
13. Як проводяться розрахунки перспективної чисельності населення?

Література

1. Корепанов О.С., Лазебник Ю.О., Чала Т. Г. Розвиток національної системи статистики трудової діяльності. Соціальна економіка. 2016. 2. С. 23–30.
2. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
3. Key Indicators of the Labour Market, Ninth edition, Geneva / International Labour Office, 2016. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf.
4. Measuring informality: A statistical manual on the informal sector and informal employment / ILO, 2013. URL : <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--->

dgreports/---dcomm/---publ/documents/ publication/wcms_222979.pdf.

5. Resolution concerning statistics of the economically active population, employment, unemployment and underemployment / Thirteenth International Conference of Labour Statisticians, ILO, October 1982. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_087481.pdf.

6. Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization (19th International Conference of Labour Statisticians, 2013) . – International Labour Office, Department of Statistics. Geneva, ILO, 2013. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf.

Практичне заняття 8. Статистика міжнародного туризму

Контрольні питання

1. Яке значення має туризм для розвитку національної економіки?

2. Наведіть статистичне визначення відвідувача. Назвіть ознаки відвідувача, що відрізняють його від інших подорожуючих осіб. У чому полягає економічний зміст поняття «відвідувач»?

3. Чи можна віднести перерахованих нижче подорожуючих осіб до категорії туристів :

1) подружжя, що вирушає у весільну подорож за кордон;

2) народні депутати України, які постійно проживають у Києві, але знаходяться протягом дня у Харкові для зустрічі з виборцями в ході передвиборчої кампанії;

3) учасників авторалі Париж – Дакар;

4) співробітники посольства України в Угорщині під час відпочинку на курорті у Чорногорії;

5) працівників, що виїжджають за кордон для монтажу і відладки устаткування;

6) біженці.

Аргументуйте відповідь.

4. Чим відрізняється туристична поїздка від подорожі?

5. Назвіть ознаки туристської поїздки.

6. Назвіть і розкрийте зміст групування туристських поїздок за основними цілями і тривалістю. Чому туристські поїздки групуються за місцем постійного проживання відвідувачів, а не за їх громадянством або національністю?

7. Для більшості туристських поїздок визначити головне місце (країну) призначення (дестинацію) не важко. Але, якщо, наприклад, відвідувач за одну поїздку відвідає декілька країн (наприклад Польщу, Німеччину, Чехію, Словаччину) в ході двотижневої поїздки, як в таких випадках в статистиці туризму визначається головна дестинація?

8. Чи співпадає число туристських поїздок з кількістю відвідувачів у окремо взятій країні за звітний період (рік)? Чому країни ведуть облік об'єму туристських потоків по поїздках, а не по відвідувачах?

9. Розкрийте зміст та склад туристських витрат.

10. Чи відрізняються туристичні витрати відвідувачів з різних країн? З яких причин ці витрати відрізняються?

11. Визначте категорію туристських витрат (витрати на внутрішню в'їзну або виїзну поїзду), до якої відносяться витрати відвідувачів-резидентів, що здійснюють подорож за кордон, до виїзду з країни постійного проживання і після повернення в неї.

12. Наведіть приклади класифікаторів, вживаних в статистиці туризму.

13. Перерахуйте основні види економічної діяльності, які мають відношення до надання туристичних послуг.

14. В чому полягає призначення сателітного рахунку туризму у СНР?

15. Як пов'язана статистика туризму зі статистикою платіжного балансу?

Список використаних джерел

1. Закон України «Про туризм» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80/print>

2. Методологічні положення зі статистики туризму. Затверджено Наказом Державного комітету статистики України від 23.12.2011 № 372 (зі змінами, внесеними наказами Державної служби статистики України від 31.12.2015 № 378 та від 30.01.2019 № 39). Київ – 2011. 14 с.

3. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

4. International Recommendations for Tourism Statistics 2008 / United Nations, 2010. – 145 p. URL : http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/seriesm_83rev1e.pdf.

5. Methodological Manual for Tourism Statistics. Version 3.1.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014 . 250 p. http://www.mlit.go.jp/kankocho/naratourismstatisticsweek/statistical/pdf/Eurostat%203c_TSA_V1%20Implementation%20in%20the%20EU.pdf

6. Tourism Satellite Accounts in the European Union. Volume 1: Report on the implementation of TSA in 27 EU Member States 2009. 426 p.http://www.mlit.go.jp/kankocho/naratourismstatisticsweek/statistical/pdf/Eurostat%203c_TSA_V1%20Implementation%20in%20the%20EU.pdf

7. Tourism Satellite Accounts in the European Union. Volume 3: Practical Guide for the Compilation of a TSA: Directory of Good Practices. 2009. 121 p. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3888793/5846505/KS-RA-09-023-EN.PDF/8574e12f-4644-4d04-a831-c5dbd6261434>

8. Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008. – United Nations, World Tourism Organization, Commission of the European Communities, Organisation for Economic Co-operation and Development.- Luxembourg, Madrid, New York, Paris, 2010.- 124 p. [Electronic resource] Way of access : https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesf/seriesf_80rev1e.pdf

9. UNWTO. 2017 Annual Report <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419807>

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Контрольна робота з дисципліни «Міжнародна статистика» проводиться з *метою*:

- закріплення студентом теоретичних знань, отриманих на лекційних заняттях або в результаті самостійного вивчення необхідного матеріалу;
- отримання практичних навиків формування системи метаданих, необхідних для проведення аналізу соціально-економічних явищ та процесів;
- отримання практичних навиків проведення аналізу міжнародної торгівлі товарами;
- проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів.

Основними етапами виконання контрольної роботи є:

1. Вибір товарної групи та узгодження з науковим керівником напрямів аналізу.
2. Формування системи міжнародних метаданих (стандартів, класифікацій) необхідних для проведення аналізу відповідних соціально-економічних явищ та процесів.
3. Збір статистичних даних, добір літератури з теми, підготовка й оформлення бібліографії.
4. Робота над змістом контрольної роботи, підготовка першого варіанта тексту роботи, обговорення тексту з науковим керівником.
5. Доробка тексту з урахуванням рекомендацій наукового керівника.
6. Презентація та захист контрольної роботи.

Контрольна робота повинна мати такі основні **структурні елементи**:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (5 розділів);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Загальний обсяг роботи повинен складати 20–30 сторінок тексту без додатків.

Контрольна робота складається з *таких розділів*:

I. Визначення товарної групи (товару), обраної для аналізу та її детальний опис; формування системи міжнародних метаданих (стандартів, класифікацій) необхідних для проведення аналізу відповідних соціально-економічних явищ та процесів.

II. Аналіз світової торгівлі товарами обраної групи.

ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

I. Перший розділ контрольної роботи передбачає визначення товарної групи (товару), обраної для аналізу:

- характеристика товарної групи (товару);
- визначення та характеристика метаданих, необхідних для опису товарної групи (товару);
- представлення офіційних джерел метаданих;
- визначення країни світу з найбільшим експортним потенціалом обраного товару;
- визначення країни походження товару;

*Додатково, за бажанням: складання контракту на купівлю товару українською фірмою; заповнення митної декларації.

II. Другий розділ роботи передбачає проведення аналізу світової торгівлі товарами обраної групи основі UN Comtrade Database:

Список використаних джерел включає інформаційні джерела, що цитуються в тексті, а також ті, з якими студент ознайомився в процесі виконання контрольної роботи. Список оформлюється згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [1].

В ході написання контрольної роботи у студентів мають сформуватися **вміння і навички** проведення ґрунтовного статистичного аналізу. Студенти повинні **демонструвати**:

- розуміння підходів до визначення метаданих та методів аналізу;
- навички формування інформаційної бази дослідження.

З метою виявлення рівня засвоєння матеріалу викладачем проводиться обговорення роботи, яку виконали студенти, а також підбиття підсумків з отриманням студентами відповідної оцінки в залежності від результатів перевірки роботи.

3. ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ СЕМЕСТРОВИХ ЕКЗАМЕНІВ (ПИСЬМОВИХ ЗАЛІКОВИХ РОБІТ)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет: економічний
Спеціальність: (напрямок) 051 економіка
Освітня програма: «Економічна аналітика та статистика»
Форма навчання: денна/заочна Семестр 7
Рівень вищої освіти: бакалавр
Навчальна дисципліна: Міжнародна статистика

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1*.

1. Статистична діяльність міжнародних організацій.

2. Цілі і завдання в області сталого розвитку.

3. Задача. В табл. 1 наведені дані Світового банку щодо 15 країн з найбільшим ВВП у 2021 р.

Таблиця 1 – Валовий внутрішній продукт

Країна	ВВП, трлн доларів США	Країна	ВВП, трлн доларів США
США	20,89	Канада	1,64
Китай	14,72	Південна Корея	1,63
Японія	5,06	Росія	1,48
Німеччина	3,85	Бразилія	1,44
Велика Британія	2,67	Австралія	1,32
Індія	2,66	Іспанія	1,28
Франція	2,63	Індонезія	1,05
Італія	1,89		

Розрахуйте відносні величини порівняння, сформулюйте відповідні висновки

4. Тести.

1. Чи є учасниками процесу вдосконалення статистики на міжнародному рівні міжнародні та наднаціональні організації, що не входять до системи ООН?

- а) так
- б) ні
- с) за офіційним запрошенням ООН
- д) усі відповіді є вірними
- е) вірними є відповіді а) та с)

2. Метадані можуть бути визначені як:

- 1) дані, які визначають і описують інші дані;
- 2) структурована інформація, яка описує, пояснює, розміщує або іншим чином полегшує пошук, використання або управління інформаційним ресурсом;
- 3) дані про дані, представлені відповідно до певного формату.

3. UN Comtrade Database містить статистику міжнародної торгівлі з розбивкою:

- 1) за країнами – торговими партнерами;
- 2) за видами товарів;
- 3) за компаніями-експортерами та імпортерами.

4. Що є об'єктом зіставлень за програмою ІСР?

- 1) ВВП і його основні агрегати за виробничим методом.
- 2) ВВП і його основні агрегати за методом кінцевого використання.

3) Чисельність населення.

4) Ринок праці.

5. Який інтегральний показник прийнято використовувати для міждержавного порівняння і вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття, як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території:

а) Індекс рівня життя;

б) Індекс тривалості життя;

в) Індекс соціальної захищеності;

г) Індекс людського розвитку.

6. Для досягнення сталого розвитку необхідно узгодити:

1) три основні елементи – економічне зростання, соціальну інтеграцію та охорону навколишнього середовища;

2) два основні елементи – економічне зростання та соціальну інтеграцію;

3) чотири основні елементи – економічне зростання, соціальну інтеграцію, охорону навколишнього середовища та ліквідація бідності;

4) політики країн членів-ООН щодо досягнення цілей сталого розвитку.

7. «Національна економіка» охоплює діяльність:

1) резидентів і нерезидентів на економічній території певної країни й за межами;

2) резидентів і нерезидентів на економічній території країни;

3) резидентів на економічній території країни й за її межами.

8. Трудова діяльність охоплює:

1) оплачувані види продуктивної діяльності, що здійснюється особами будь-якої статі і віку з метою виробництва товарів або надання послуг;

2) всі види продуктивної діяльності, що здійснюється особами будь-якої статі і віку з метою виробництва товарів або надання послуг для використання іншими особами або для власного використання, як оплачувані, так і неоплачувані.

9. Відповідно до класифікації активів, що входять до складу національного багатства, земля і надра належать до:

1) вироблених матеріальних активів;

2) невироблених матеріальних активів;

3) фінансових активів.

10. Коефіцієнт народжуваності визначається як відношення:

1) кількість народжених за період до чисельності населення на початок періоду;

2) кількість народжених за період до середньої чисельності населення;

3) кількість народжених за період до чисельності населення на кінець періоду.

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Лектор

(підпис)

Тетяна ЧАЛА

* За завдання 1 і 2 – по 7 балів; за завдання 3 – 16 балів; за завдання 4 – 10 балів. Всього – 40 балів.

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

До екзамену допускають студентів, що мають 10 балів із складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюється за білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести).

Кожне завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок за всі завдання. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи:

- за кожен правильну відповідь на теоретичні питання завдань 1, 2 студент одержує по 7 балів;
- за правильно виконане завдання 3 (розрахункова задача) – 16 балів;
- за правильно виконане завдання 4 (тести) студент одержує 10 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки у відповідях на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт екзаменаційного завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для <u>чотирирівневої</u> шкали оцінювання
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно